

- 22112 Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie
- 30893 Subsidiariteitstoets van het Groenboek "De modernisering van het arbeidsrecht met het oog op de uitdagingen van de 21ste eeuw"
- Nr. 506 **VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG**
Vastgesteld 23 maart 2007

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid<1> heeft op 14 maart 2007 overleg gevoerd met minister Donner van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over:

- de brief d.d. 21 december 2006 over parlementaire subsidiariteitstoets van het Groenboek arbeidsrecht (SZW0600858);
- de brief d.d. 27 december 2006 houdende verkort BNC-fiche inzake het Groenboek arbeidsrecht (30893, nr. 3);
- de brief d.d. 16 februari 2007 houdende de reactie van de regering op het Groenboek Arbeidsrecht (30893, nr. 4);
- de brief d.d. 12 maart 2007 houdende antwoorden op vragen van de Eerste Kamer der Staten-Generaal over het Groenboek arbeidsrecht (22112/30893, nr. 504).

Van dit overleg brengt de commissie bijgaand beknopt verslag uit.

Vragen en opmerkingen uit de commissie

De heer **Ulenbelt** (SP) kan weinig waardering opbrengen voor het initiatief van de Europese Commissie om het arbeidsrecht te moderniseren. Hij heeft geen enkele behoefte aan een gemeenschappelijk Europees standpunt op dit terrein. Met dit groenboek opent de Commissie de aanval op huidige zekerheden van werknemers.

- werknemers krijgen steeds vaker te maken met tijdelijke contracten. In die zin kunnen zij worden gekarakteriseerd als "wegwerppersoneel". Is de minister niet van mening dat vooral dit probleem moet worden aangepakt, bijvoorbeeld door ook ontslagvergoedingen toe te kennen aan tijdelijk personeel? Of door het onmogelijk te maken dat structureel werk wordt gedaan door tijdelijke krachten?
- hoe ziet de minister de toekomst van flexibilisering van de arbeid? Is dat het beeld van de twintigjarige kassière die wordt vervangen door een goedkopere zeventienjarige?
- is de minister ook niet van mening dat de Wet flex en zekerheid ten onrechte de mogelijkheid biedt dat cao-partijen afwijken van de bepaling dat na drie tijdelijke contracten zekerheid wordt geboden?
- is de minister van plan de ontslagvergoeding- en bescherming aan de orde te stellen?
- wil de minister zich in Europa uitspreken tegen een "hire and firecultuur"?

De heer **Fritsma** (PVV) zegt dat een slagvaardige economie een flexibele arbeidsmarkt vereist waarbij de zekerheid voor werknemers niet uit het oog mag worden verloren. Hierbij is echter geen rol weggelegd voor de EU. De EU dient ook een terughoudende rol te spelen bij het flexibiliseren van de internationale markt. Het is hem een doorn in het oog dat de Nederlandse arbeidsmarkt wordt opengesteld voor onderdanen van nieuwe EU-lidstaten als Polen.

- het is moeilijk een goede balans te vinden tussen de behoefte van het bedrijfsleven om flexibel met personeel om te gaan en de behoefte van werknemers aan werkzekerheid.
- hoe oordeelt de minister over de klacht van werknemers dat werkgevers al te vaak permanente contracten ontwijken door telkens weer anderen in te zetten voor hetzelfde werk? Is hij bereid de regelgeving op dit punt aan te passen?

De heer **Nicolaï** (VVD) spreekt zijn waardering uit voor het groenboek en voor de kabinetsreactie daarop. Het is een goede zaak dat de methode van open coördinatie is gebruikt, maar men moet zich wel realiseren dat deze methode de deur kan openzetten voor meer Europese regelgeving. Europa mag geen sociale superstaat worden.

- welke problemen worden opgelost met een eenduidige definitie van het begrip "werknemer"?
- is de minister ook niet van mening dat een zeer terughoudend beleid moet worden gevoerd bij het formuleren van minimumrechten op sociaal gebied?
- hoe moet de uitspraak worden beoordeeld dat vergrijzing ook moet worden gezien als een kans en niet alleen als een bedreiging? Is het een voordeel dat er meer mensen aan het bed nodig zijn?
- is de minister het ermee eens dat belemmeringen op de Europese uitzendmarkt zoveel mogelijk moeten worden weggenomen?
- hoe oordeelt de bewindsman over initiatieven van diverse kanten om te komen tot een "sociaal Europa"?
- deeltijdwerk verdient niet het label "abnormaal", ook al moet de vraag worden gesteld of anderhalve dag werken in de week kan worden beschouwd als volwaardige arbeid.

De heer **Heerts** (PvdA) is tegen het aantasten van zekerheden voor werknemers om aldus tot een meer flexibele Europese arbeidsmarkt te komen. Het kabinet heeft op een evenwichtige manier gereageerd op het groenboek. Er hoeven niet allerlei nieuwe initiatieven uit Brussel op sociaal terrein te komen, maar het debat op Europees niveau moet wel blijven gevoerd nu er zoveel nieuwe lidstaten bij komen. Nederland moet niet met de rug naar Europa gaan staan, maar kan daarentegen heel goed een voorbeeldfunctie vervullen.

De heer **Jan Jacob Van Dijk** (CDA) vindt het een goede zaak dat de Europese Commissie enkele "uitdagingen" heeft geformuleerd. Het verbaast hem dat er in het groenboek en in de kabinetsreactie min of meer van wordt uitgegaan dat er nog heel weinig is geregeld op het terrein van het Europese arbeidsrecht. Het tegendeel is immers het geval. Daarnaast mist hij dat sociale partners ook een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkeling van dat arbeidsrecht.

- had de Europese Commissie zelf ook niet moeten nagaan welke bijdrage zij kan leveren aan een modernisering van het Europese arbeidsrecht en daarbij vooral de vraag aan de orde moeten stellen in hoeverre de huidige regels meehelpen de Lissabondoelstellingen te realiseren?
- vindt de minister dat het Europese arbeidsrecht toe is aan herziening?
- realiseert de bewindsman zich dat de methode van open coördinatie niet altijd een geheel vrijblijvend karakter draagt nu zij de vorm krijgt van richtsnoeren waarover jaarlijks moet worden gerapporteerd?
- wil de minister erop aandringen dat het debat over de Europese richtlijn uitzendarbeid zo snel mogelijk wordt vlot getrokken? Wil hij zich daarbij zoveel mogelijk aansluiten bij de Wet flex en zekerheid?
- hoe oordeelt het kabinet over de huidige richtlijn op het terrein van rechten van werknemers bij overgang van ondernemingen?
- is de minister ook niet van mening dat de Commissie ten onrechte zo denigrerend doet over atypische arbeidscontracten?
- vindt de bewindsman ook niet dat het nu te vroeg is om een minimumniveau van arbeidsrechten op Europees niveau te formuleren?
- hoe staat het met de discussie over een eenduidige definitie van het begrip "werknemer"?
- hoe is de stand van zaken met betrekking tot de detacheringsrichtlijn?

Antwoord van de minister

De **minister** schetst in het kort de aanleiding om te komen tot het groenboek. Hij wijst erop dat het huidige Nederlandse sociale beleid in hoge mate mede is bepaald door Europese richtlijnen en verdragen. Een belangrijke drijfveer daarbij is dat voorkomen moet worden dat een open handelsmarkt leidt tot een race to the bottom. Naar aanleiding van het groenboek is het kabinet overigens van mening dat er op dit moment geen behoefte is aan een parallelle ontwikkeling op Europees niveau van het arbeidsrecht. Er is daarentegen alle aanleiding om na te gaan of strakke regelgeving niet leidt tot "uitwijkgedrag" in bijvoorbeeld vormen van zzp-constructies. Het is in alle opzichten verkeerd om vast te houden aan rigide regels. Veeleer dient te worden nagegaan hoe de maatschappelijke arbeidsmarktbehoeften kunnen worden gecombineerd met waarborgen voor werknemers in de vorm van opleiding, vergoedingen e.d. De bewindsman benadrukt dat de kracht van Europa mede in de verscheidenheid tussen de lidstaten ligt, ook op sociaal terrein.

- het is onvermijdelijk dat de arbeidsrechtelijke situatie in Nederland wordt beïnvloed door ontwikkelingen in het buitenland.

- er is niets op tegen om de Europese regelgeving zelf tegen het licht te houden, maar dan niet aan de hand van het groenboek; als het kabinet dat had gedaan, had het met een ambivalente reactie moeten komen, terwijl een constructieve rol vereist is.
- op het gegeven dat er behoefte is aan flexibele arbeidscontracten dient op een verantwoorde manier te worden ingespeeld.
- het fenomeen "wegwerppersoneel" moet worden bestreden, maar dat kan niet door middel van een rigide ontslagverbod; het verdient de voorkeur aandacht te besteden aan opleiding, uitbreiding van de beroepsmogelijkheden, de mogelijkheid van vergoeding en dergelijke.
- vergrijzing is niet alleen een bedreiging, maar bergt ook kansen in zich.
- uit sommige bewoordingen van de Commissie valt af te leiden dat atypische contracten als "abnormaal" worden gezien; dat is niet terecht en te verwachten valt dat in de loop der tijd dit etiket zal verdwijnen.
- sociale partners kunnen een essentiële rol spelen in het Europese debat over sociaal beleid, vooral als het gaat over de status en kwaliteit van arbeidsverhoudingen en -omstandigheden in de diverse EU-lidstaten en over allerlei nieuwe ontwikkelingen op het gebied van dienstverlening en arbeidsrecht.

De voorzitter van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
Smeets

De griffier van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
Post

1 Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), Van Gent (GroenLinks), Blok (VVD), Ferrier (CDA),
ondervoorzitter, Van Vroonhoven-Kok (CDA), Nicolai (VVD), Smeets (PvdA), voorzitter,
Van Hijum (CDA), Koşer Kaya (D66), Luijben (SP), Ulenbelt (SP), Verdonk (VVD),
Ortega-Martijn (ChristenUnie), Blanksma-van den Heuvel (CDA), Van der Burg (VVD),
Koppejan (CDA), Bosma (PVV), Spekman (PvdA), Heerts (PvdA), Bouchibti (PvdA),
Thieme (PvdD), Karabulut (SP), Gesthuizen (SP)

Plv. leden: Van der Staaij (SGP), Vendrik (GroenLinks), De Krom (VVD), Jan Jacob van
Dijk (CDA), Roland Kortenhorst (CDA), Weekers (VVD), Depla (PvdA), Hessels (CDA),
Pechtold (D66), Irrgang (SP), Lempens (SP), Zijlstra (VVD), Cramer (ChristenUnie), Biskop
(CDA), Dezentjé Hamming (VVD), Schinkelshoek (CDA), Fritsma (PVV), Hamer (PvdA),
Tichelaar (PvdA), Bouwmeester (PvdA), Ouwehand (PvdD), De Wit (SP), Gerkens (SP),
Omtzigt (CDA), Jacobi (PvdA)